

Kouzelné Vánoce

Miluji prázdniny u babičky na venkově v podhůří Beskyd. Čistý vzduch, ticho, krásná příroda... a plno neprozkoumaných věcí. Pokaždé, když za ní přijedu, zažiji něco nového. Například minulé prázdniny jsem prohledával půdu v jejím domečku. Byl jsem důkladný. Díval jsem se do zaprášených polic, nahlížel do všech koutů a otvíral nejrůznější krabičky, dózičky, zabalené balíčky... nic mě ale nezaujalo. Už jsem chtěl jít na oběd, když v tom mi padlo něco do oka. Protože bylo na půdě šero, nepoznal jsem předmět, který mě tak zaujal. Vzal jsem to „něco“ do ruky, chvíli otáčel ze strany na stranu a pak pochopil, že to „něco“ je plyšový medvídek. Hodně starý plyšový medvídek. Chyběla mu jedna noha, ruka, oko a na několika místech byl rozpáraný. Samozřejmě, že i pořádně špinavý. Seběhl jsem rychle z půdy dolů do kuchyně za babičkou a ukázal jí medvídku se slovy:

„Babi! Fuj! Co to tam schováváš? To je tvoje? Chceš mi říct, že s něčím takovým sis jako malá hrála?“ Babička se ke mně pomalu otočila a překvapeně, se zasněným úsměvem, mi medvídku vzala s rukou.

„Tak tady jsi celá ta léta byla. Myslela jsem, že ses mi dávno ztratila...“

„Co? Babi, to je přece medvěd, a ne panna,“ vyhrkl jsem ze sebe, ale babička pokračovala dál.

„To je moje Medvědí holka. Moje nejmilejší hračka. Kdybys věděl, co jsem s ní zažila... Mám ti to vyprávět?“ zeptala se mě, a přitom špinavého a rozbitého medvídku jemně hladila. Rychle jsem přikývl, přistrčil jí houpací křeslo, aby si pohodlně sedla a sám se posadil na zem.

„Povídej prosím...“ žadonil jsem.

„Tak dobře. Poslouchej. Byly Vánoce. Však to znáš, když už Vánoce klepou na dveře. Všude to voní cukrovím a jehličím, kolem tebe spěchají lidé neznámo kam, a není snad jediného člověka, který by ještě na poslední chvíli nesháněl dárky pro své nejbližší. To jsou ale starosti především jen dospělých. Děti, ty se těší z nově napadaného sněhu. Jen co skončí škola, utíkají rychle domů a celé odpoledne potom sáňkují na kopci. Kolik práce to potom dá rodičům, aby je mokré a unavené dostali domů na večeri a do postýlek. Děti také nezajímá, co dají rodičům a sourozencům pod stromeček, neboť oni ještě věří na Ježíška.

Psal se prosinec 1932 a já byla ještě dítě. Říkali mi Pavlínka. Celý rok jsem se těšila na Vánoce, a i když jsem někdy zlobila a rodiče mě strašili, že pod stromečkem nic nenajdu, stejně jsem věřila, že Ježíšek přijde. A samozřejmě, že jsem se dočkala. Najednou tu byl ten den s velkým D. Venku bílo, doma vonělo cukroví a v troubě se pekl kapr. Netrpělivě jsem chodila po bytě a čekala, kdy už zazvoní a objeví se Ježíšek. Čas se neuvěřitelně vlekl. Pozvolna se začalo stmívat a v sousedních oknech se pomalu začaly rozsvěcovat stromečky. Kde je ale ten náš, ptala jsem se neustále svých rodičů, kteří se při každé podobné otázce jen záhadně usmívali. Kolem šesté hodiny večer jsme celá rodina slavnostně zasedli za stůl a začali večeřet. Moc nám chutnalo, protože jsme celý den poctivě drželi půst, abychom viděli zlaté prasátko.

S večeří jsem byla rychle hotova, zato ale můj tatka. Stále jedl a jedl a pořád dokola si na talíř přidával kapra i bramborový salát. Ostatní už začali být velmi netrpělivi, protože toužebně očekávaný okamžik stále nepřicházel. A potom se to stalo. Z vedlejšího pokoje se ozval stříbrný zvuk, tak dobře známý a typický pro vánoční čas. Ano, Ježíšek už tam byl a pod stromeček položil nadílku. Spolu s bratrem jsme vyrazili od stolu, zapomněli úplně na všechno a utíkali k místu, které pro nás skýtalo tolik radosti a překvapení. Dárků pod stromečkem moc nebylo, to víš, byla jiná doba, ne jako dnes. Pod velkým stromem, který stál uprostřed pokoje a byl slavnostně nazdoben, však seděl medvídek. Malý, šedivý, akorát do ruky a na mazlení. Měl hnědé břicho a místo očí černé korálky. To je ten, kterého jsi před chvílí našel na půdě. Vůbec jsem nepřemýšlela, jaké mu dám jméno a od první chvíle jsem mu začala říkat Medvědí holka. Od toho večera se mnou každý den spával v postýlce, jezdil na výlety nebo chodil do školky..., zkrátka stal se dalším členem rodiny.

A potom tu byly další Vánoce, stejně důležité nebo snad ještě důležitější než ty předchozí. Vše se opakovalo jako předchozí rok. Dospělí sháněli dárky pro své nejbližší, maminky pekly cukroví a tatínkové kupovali kapry a vánoční stromečky. Spolu s bratrem jsem sáňkovala a v nestřežených okamžicích prohledávala skříně a temné kouty, protože přece jenom jsem byla zase o rok starší a pohádka s Ježíškem se mi pomalu přestávala zamlouvat.

Vánoce, které mám na mysli, však pro mě začaly smutně. Na sáňkách jsem snad nastydla nebo na návštěvě u známých snědla cosi špatného, nevím, v každém případě mě dopoledne před Štědrým dnem vezla sanitka do nemocnice. Lékaři pak mým rodičům oznámili, že si mě přes svátky nechají na oddělení na pozorování.

Vánoce v nemocnici jsou vždycky smutné, ale tehdy byly ještě smutnější. Dnes alespoň jeden z rodičů nebo příbuzných může s dítětem zůstat v nemocnici po dobu hospitalizace. Tehdy to však možné nebylo. Celý personál se sice snažil dětem co nejvíce pomoci a dát jim zapomenout, že nejsou doma u svých maminek a tatínků, ale nebylo to ono. Malí pacienti plni smutku střídavě plakali, a hlavně měli strach, že tam za nimi Ježíšek nepřijde. A měli pravdu, protože dárky jim přinášeli rodiče nebo sestřičky.

I mě navštívili rodiče s pár zabalenými dárky, ale kromě nich mi na přání donesli Medvědí holku. Večer, když zdravotní sestřička v pokoji zhasla světlo a popřála nemocným dětem dobrou noc, zabořila jsem hlavu do polštáře a Medvědí holku k sobě pevně přitiskla. Bylo mi najednou tak smutno... cítila jsem se strašně opuštěná. Ostatní děti už spaly, když

tu se pod peřinou vedle mě začal můj medvídek vrtět. Nesměj se, ani já sama jsem tomu zprvu nevěřila. Ale už je to tak. Medvědí holka mě najednou vzala za ruku a spolu jsme vyšly na zasněženou terasu. Ani si nepamatuji, že by mi byla zima, přesto, že jsem tam stála jen tak v ponožkách a v pyžamu. Před námi se objevily schody, které vedly někam nahoru do tmy. Pomalu jsme začaly po nich stoupat a kolem nás se rozprostírala hustá tma, přesně taková, jako když se řekne, že je tma jako v pytli. Po chvíli jsme přišly před nějaké dveře, které se znenadání otevřely a mě oslepilo ostré světlo. Za okamžik jsem si zvykla a začala rozeznávat osoby a věci, které se přede mnou míhaly. Všude kolem zněla veselá hudba, barevná světla se blýskala, konfety létaly vzduchem a stoly se prohýbaly pod tíhou nejrůznějších jídel. Na parketu spolu tančily masky. Když jsem však přišla blíže, uviděla jsem, že to nejsou žádné masky, ale hračky. A živé. Ano, byl to zázrak, ale zázraky se dějí a zvláště v tak zvláštní den jako je ten Štědrý.

Ocitla jsem se tedy v Království hraček, o kterém se každé dítě dočte v knížkách a o kterém sní. Neboť touhou každého z nás je dostat se alespoň na chvíli někam, kde se zbavíme všech starostí a povinností a kde se nám splní všechna přání, která jsou v běžném životě absurdní a snad i nesmyslná. Zde je však možné všechno a já věřím, že každý z nás tam byl. Vlastně jsme tam byli všichni, protože všichni jsme byli dětmi. Jenom jsme na to už zapomněli.

Prošla jsem sálem plným rozpustilých hraček a zůstala stát s otevřenou pusou dokořán. V zahradě přede mnou stály stromy z pravé mléčné čokolády plné nugátových, oříškových, pistáciových, fondánových a já nevím jakých ještě bonbónů. Některé byly dokonce zabalené ve zlatém staniolu. Ze země rostla lízátka neuvěřitelných velikostí. Když jsem si všechno řádně prohlédla a ochutnala, vrátila jsem se zpátky do sálu. Procházela se sem a tam a tu v jiné místnosti jsem zase uviděla prohánějící se plechová autíčka a autíčka na klíček, v další si zase u káfička povídaly krásně načesané a oblečené porcelánové panenky. Po chodbách se honily parní i dřevěné vláčky, poskakovaly duhové míče a trojkolky s koloběžkami a sáňkami pořádaly závody. Cínoví vojáčky bubnovali na malé bubínky a papírové panenky si hrály s maňásky z loutkového divadla. No prostě dětský ráj. Nikdy jsem neviděla tolik hraček a nádhery pohromadě.

Z ničeho nic se však vedle mě objevila moje Medvědí holka, vzala mě za ruku a najednou jsme už zase šly po schodech ve tmě, tentokrát však směrem dolů. Opět jsme stanuly na terase a pak už jenom krok a byla jsem v postýlce pod peřinkou. Ráno prý dalo sestřičce plno práce, než mě probudila. Říkala, že jsem spala nějak moc tvrdě...“

Tady se babička odmlčela a poněkud tázavě se na mě podívala. Asi si myslela, že se tomu, co mi právě teď vyprávěla, budu smát. V rukách stále držela svého starého ušmudlaného medvídka a hladila ho. Já se ale nesmál. Celou dobu jsem nehnutě poslouchal. Pochopil jsem totiž, že doba, ve které moje babička vyrůstala, se velmi lišila od té dnešní. Že to nejsou jen fráze. Děti sice měly daleko méně věcí a hlavně hraček, ale měly k nim vztah. Možná, že autíčka, panenky a medvídci nebyli tak krásní, barevní a heboucí, ale něco pro ty človíčky znamenaly. A nejenom hračky. Lidé si pomáhali, co slíbili, to dodrželi a hlavně, měli se v úctě.

A co vy? Co si o tom myslíte? Věříte, že se moje babička dostala do krajiny, kde smutek a pláč jsou slova neznámá a kde se na první místo staví přání malých dětí? I já doufám, že se mi jednou podaří zažít podobné dobrodružství. A vy, až se vás jednou vaše dítě zeptá, zda existuje země plná živých hraček, řekněte mu pravdu. Protože dříve nebo později ho jednou v noci vezme jeho medvídek, pejsek nebo panenka za ruku, a tak jako moji babičku povede tmou po schodech do sálu plného směřících se hraček. Tak proč to tajit...?